

A SZENTESI VÁRHÁTON VAGY A KÖRÖS-TOROK KÖZELÉBEN ÁLLT AZ ERŐD?

Csongrádi várvíta

Hol állt a csongrádi vár? Ez a kérdés osztja meg a csongrádiakat és a szentesieket azóta, hogy a szentesi Kováts Levente amatőr kutató két éve felfedezni vélte az erőd nyomait Szentes határában. Pintér László csongrádi amatőr kutató szerint a vár mindig is Csongrádon állt. A régész azt mondja, a csongrádi várból kettő is akadt.

CSONGRÁD, SZENTES
KOROM ANDRÁS

Hatalmas vita kerekedett a Szentesen élő Kováts Levente (72) két évvel ezelőtti felfedezéséből. Az amatőr történész a Google úrfelvételén a Tisza szentesi oldalán vélte megpillantani a nyomtalanul eltűnt csongrádi vár nyomait. Állításait cáfolja a csongrádi Pintér László (55) hegesztőtechnológus. Az amatőr kutató szerint a vár a folyó jobb oldalán, a mai Csongrádon állt, az úrfelvételén a szentesi erőd nyoma látható.

– Meggyőződése, hogy a várunk a mai Csongrád terü-

tén állt, nem véletlenül van Öregvár nevű városrészünk – ismertette álláspontját Pintér László. Az amatőr kutató, aki 1978 óta keresi az erődítmény nyomait, azt állítja, a vár falai még ma is ott rejlenek a Tisza medrében, éppen a Körös-torokkal szemben. Valami látható is a vízben a nagy felbontású műholdas képeken.

– Dédapám, Maszlag János mutatta meg a csongrádi múzeum névadójának, Tari Lászlónak azokat a téglákat a Körös-torok fővenyén, amelyek az alacsony vízállás miatt szárazon maradtak. Tavasszal földradaros vizsgálatot végzünk majd az Öregvár területén, a vár nyomai után kutatva – mondta.

Változatlanul fenntartja

két évvel ezelőtti állítását Kováts Levente szentesi amatőr kutató. – A csongrádiak tévednek, várunk a Tisza szentesi oldalán, az úgynevezett Várháton állt. Itt találtak ugyanis egy Árpád-kori bográcsdarabot és egy vas öntőkanalat. Innen ellenőrizte a Dunai Bolgár Állam a közelben lévő fontos átkelőket: a böldi, a bökényi és a kurcai révet. Ez a vár már csak azért is itt lehetett, mert a ma is meglévő több száz négyzetméteres, de a felszíntől csak 4 méter magasra nyúló Várhátra sosem építettek kunhalmot, pedig abból számtalan található a környéken – mondta. Kováts Levente, a terület fotóját megmutatta Rózsza Zoltánnak. Az orosházi

Két erődítmény is lehetett. Szabó János, a szentesi Koszta József Múzeum régésze sem tudott biztosabbat mondani Kováts Levente felfedezéséről, hiszen a területen még nem végeztek ásatást. A szakember hozzátette: a török kor előtti térképek a csongrádi várat valóban a Tisza Szentes felőli oldalán ábrázolták. A törökök viszont a mai Csongrádon, azaz a másik parton, valahol a mai Öregvár környékén alakítottak ki erődítményt.

Kováts Levente a Google színes úrfelvételén (képünk előterében) a szentesi oldalon fedezte fel a csongrádi erődítmény nyomait. FOTÓ: TÉSIK ATTILA

múzeum igazgatója, aki nemrégiben húsznál is több bronzkori földvár nyomára bukkant Békés megyében, elképzelhetőnek tartotta, hogy a Várháton is hasonló állhatott. – Lehet, hogy a Tisza jobb, azaz szentesi oldalán

lévő erődítménynek volt egy párja a csongrádi oldalon, de az biztos, hogy Csongrádon Zsigmond király építtetett egy palánkvárat, amit a törökök elfoglaltak. Az 1699-es, a török kiűzését követő karlócai békében szerepel is a

csongrádi palánkvár mint lerombolandó erődítmény – fűzte hozzá Kováts Levente. A két lelkes kutató úgy tartja, érdemes vitatkozni egymással, annak ellenére, hogy továbbra is mindketten kitartanak álláspontjuk mellett.

A 4 MÉTERES TORTÁBÓL MINDENKINEK JUTOTT EGY SZELET

Rója István, az igazgatórekorder

Ha újraválasztják, ha nem, Rója István rekordot állított fel a 115 éves makói József Attila Gimnázium történetében: 15 éve direktor. Ezalatt felújították az iskolát, több mint százal nőtt a diákok létszáma. Az eddigi ügymenet megfelelt a makói önkormányzatnak és a mostani megyei vezetésnek – és a tanároknak is.

MAKÓ
BAKOS ANDRÁS

1995 augusztusában kapta meg a makói gimnázium kulcsait a frissen megválasztott új igazgató, Rója István. Egyedül volt az egész épületben. A tanári kart augusztus 20. utánra várták vissza, a következő hónap közepén azonban meg kellett tartani a gimnázium alapításának centenáriumát. Végül minden sikerült. Bár esett az eső, estére, amikor tervezték az ünnepi koncertet az udvaron, elállt, le lehetett szedni a mikrofonokról a nejlont. A technikai dolgozók tiszteletét a városi legenda szerint azzal vívta ki a földrajz szakos direktor, hogy az ország különböző pontjain dolgozó kollégáit fölhívva kiszámította, mikorra ér Makóra a vihar. Ahogy véget ért a program és a tűzijáték, tényleg el is eredt az eső.

A legtöbb vállalkozás így sikerült az elmúlt tizenöt évben, pedig vihar mindig volt. A gimnáziumot az ez-

Rója István a direktori asztalnál. A SZERZŐ FELVÉTELE

redfordulón *Makovecz Imre* tervei alapján följújíttatta a várost, kibővítette egy sportcsarnokkal is. A makói önkormányzat e nélkül adta át az iskolát a megyének később, és a közös használatból voltak is viták, de –

ahogy az igazgató szavaiból kiderült – mostanra kialakult a közös használat rendje. Jó maradt a kapcsolat a várossal. – A zászlóshajó kifejezés továbbra is megfelel, a gimnázium ezt a szerepet tölti be az itteni középfokú oktatásban, a város és a megye is szeret minket – mondja az igazgató. Hozzáteszi: – Ma nem lehet jól iskolát vezetni Magyarországon. Például azért, mert nem vehetünk annyi szakkönyvet, segédanyagot, eszközt, amennyire szükségünk van, nem mehetünk el minden kirándulásra, minden olyan versenyre, ahová kellene. És szerintem sem jó felé halad a

magyar pedagógia, például a 8 osztályos gimnáziumba jelentkező diák egy sablonos szöveges értékelést hoz, ami alapján nehéz eldönteni, fölvegyük-e őt, vagy sem. Ilyen helyzetben az iskolaigazgató dolga csak az lehet, hogy jó körülményeket teremtsen, hagyja dolgozni, alkotni a kollégáit, és amennyire lehet, kímélje meg őket a lényegtelen adminisztratív terhektől. Ehhez a programhoz szerintem érdemes és lehet is ragaszkodni, nem elvitelesen persze.

Az igazgató számára az elmúlt tizenöt évből igazán a 110 éves évforduló az emlékeztető, amikor 4 méteres tortát készíttettek. Azért ekkorát, mert ebből minden diáknak, tanárnak, dolgozónak jutott egy szelet. Amikor direktor lett, több mint 400 diákja volt az iskolának – ma 581, 42 tanár és 14 technikai munkatárs dolgozik. Az eddigiek megfelelték a makói önkormányzatnak, öt éve a megyei közgyűlésnek is. Bár most decemberben kiírták a pályázatot a posztra, mert eljött az ideje, a fideszes megye is elégedett a direktorral: ezt abból lehet tudni, hogy a 2006-os váltás után jó néhány középiskola élén soron kívül pályázatot írtak ki – ez egyébként is gyakran előfordul az iskolák világában –, itt viszont nem. – Megkérdeztem a kollégáimat, induljak-e újra, és igen volt a válasz. Én tehát ismét megpróbálom – mondja Rója. Aki bármilyen történjék nyáron, a pályázat elbírálásakor a közgyűlésen – a makói iskola élén már beállította a rekordot. Egy évvel megelőzte Ollexik Viktort, aki 1960-tól 14 éven át volt itt igazgató. – Filozófia? Olyan nincs, hogy két tanult ember ne értse meg egymást, talán ez – mondja a makói igazgató.

Domonkos László az év embere

A magyar épületgépész-szakmában a szegedi Domonkos László lett az év embere 2009-ben. A jelölés és a szavazás egyaránt titkos volt, ami emeli az elismerés rangját.

SZEGED
FEKETE KLÁRA

Az év embere olyan kitüntetés, amelyet nem ismerősök ítélnek oda egymásnak. Mint Domonkos László elmondta, máig nem tudja, kik jelölték, és azt sem, kik és hányan szavaztak rá. Egy biztos: egyetemi oktatókból és gyakorlati szakemberekből álló 100 tagú testület többsége adta a voksát a szegedi vállalkozóra. A díjat még decemberben Budapesten, a Hotel Intercontinentalban megrendezett bálón adta át Barsiné Pataky Etelka, a Magyar Mérnöki Kamara elnöke.

Domonkos László az épületgépészeti kivitelezésben végzett kiemelkedő szakmai és minőségi munkájáért, területi szervező tevékenységéért, a szakmai szervezetekben való közreműködéséért kapta a díjat – olvashattuk a hivatalos indoklásban. Vajon Szegeden és a megyében is ilyen híre van? Tájékozódunk, és megtudtuk: az épületgépész szere-

Névjegye

Domonkos László 58 éves, első házasságából 3 gyermeke született, két lány és egy fiú, második kapcsolatában egy kisfiút nevel a párjával. A szakember 37 éves pályafutása során 4 diplomát szerzett, 8 évig tanított. 1987-ben alapította a ma Domi Épületgépészet néven ismert egyéni vállalkozást. A sokoldalú mérnök ember – amikor éppen nem dolgozik – vezni és síelni jár.

lők egy részét vagy tanította a volt 600-asban, vagy ipari tanulóként foglalkozott velük, vagy az általa alapított cégnél dolgoztak, dolgoznak.

1987 a választóvonal: előtte Domonkos László volt alkalmazott különböző kivitelezőknél építésvezetőként, főmérnökként, utána a maga ura lett, később vállalkozóként nevelt ipari tanulókat. A végzett fiatal szakemberek egy része a vállalkozásnál maradt – ők jelentették az utánpótlást. Ma 24 embert alkalmaz a Domi Épületgépészet egyéni cég, vagyis az idén 23 éves vállalkozás minden évben egy fővel gyarapodott.

Domonkos László a cég fűtési rendszerét mutatja. FOTÓ: KARNOK CSABA

Cunamiemlék a direktori asztalon. A makói igazgató asztalán földgömb és kétféle lösz mesél arról, hogy a tulajdonos földrajz szakos. Megtalálható itt még A magyar középiskolák igazgatásának kézikönyve 1928-ból: minden fontos teendőről rögzít, azt is, hogyan kell fegyelmezni a diákokat, és hogy egy középiskolai igazgató havi fixe 800 pengő. Az egyik legkedvesebb relikviát mégis diák adta: Nadobán Nóra 2004 decemberében kilencedikes volt, családjával telelt Thaiföldön, és magával vitte az angolfűzetet is – amely elázott, amikor a szállodát elérte a szökőár. A diák 2007-ben érettségizett, a fűzet azonban ma is ott van a direktor asztalán.